

martin rajniš

realizace, artefakty, design, projekty (výběr 2002—2014)

společnosti Huť architektury, E-MPAK, H. R. A. Česká větroplavební, D. A. Studio, Studio Shape
spolupráce David Kuděl, Tomáš Kosnar, Kamila Amblerová, Martin Křida, Jan Mach, David Pavlišta,
Patrik Hoffman, Luboš Loibl, Václav Horáček, Nela Gottwaldová, Jitka Pucandlová, Vojta Pešek, Tomáš Poljýn,
Pavla Pokorná, Jan Kikendey, Jaromír Hník, Jiří Černý, Markéta Cajhánová, Luboš Jíra, Lev Lauermann

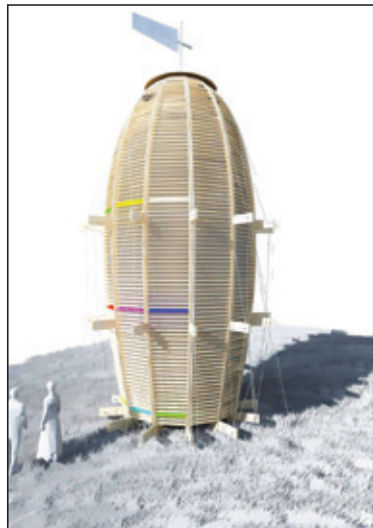
Ustaven se loná u příležitosti
udělení ceny Global Award for
Sustainable Architecture 2016
Martinu Rajnišovi.

tower mamka brdy C22010

plovoucí maják horní plán C22012

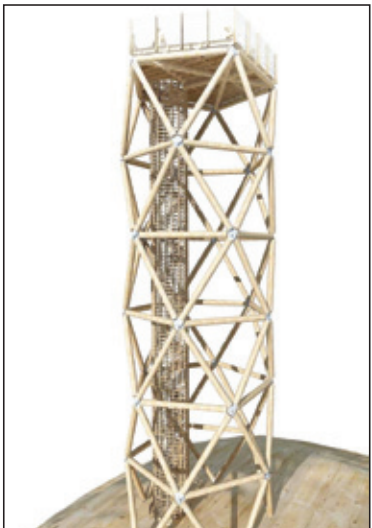
učelní petřín praha C22014

schody do nebe podolí C22013

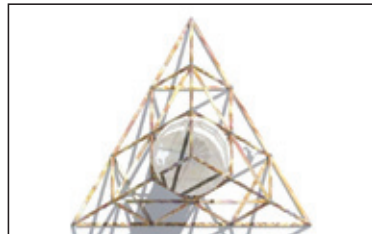
věž horní plán C22012

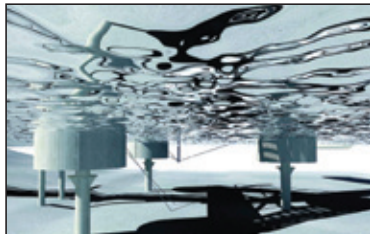
věž oppidum hrázany C22012

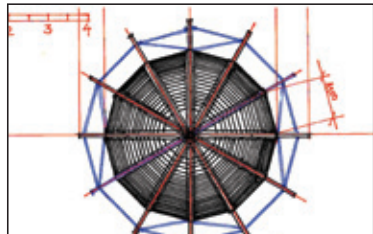
věž tetraedron C22012

tower mamka brdy C22010

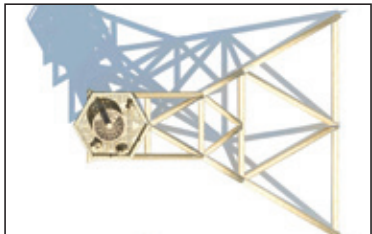
floating lighthouse horní plán C22012

beehive petřín praha C22014

stairway to heaven podolí C22013

tower horní plán C22012

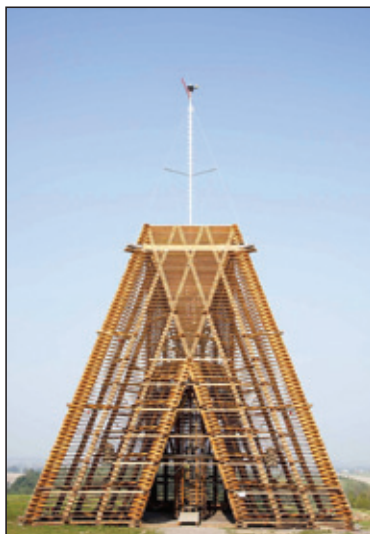
tower oppidum hrázany C22012

tower tetraedron C22012

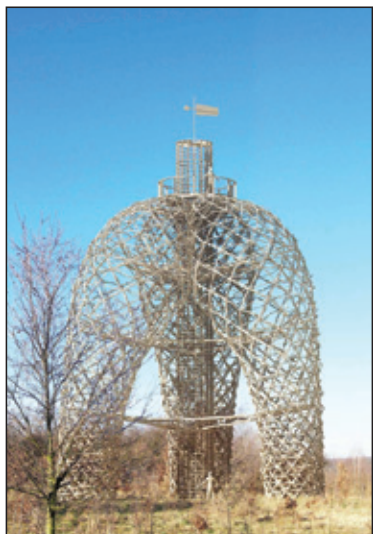
obytná věž klecánky C22012

věž bára II chrudim C22011

věž bára I chrudim C22009

věž doubravka kyje praha C22014

věž scholzberg C22006

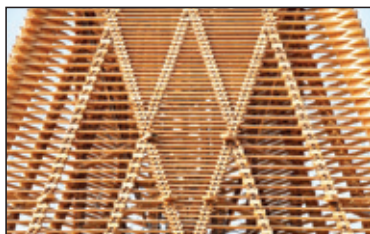
maják j.d.c. příchovice C22013

věž sněžka C22007

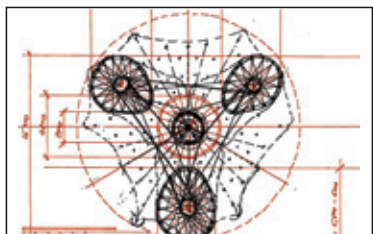
tower residence klecánky C22012

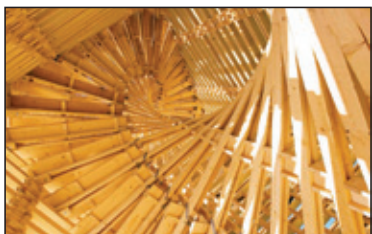
tower bára II chrudim C22011

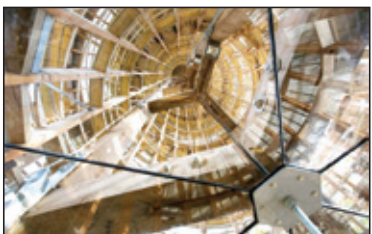
tower bára I chrudim C22011

tower doubravka kyje praha C22014

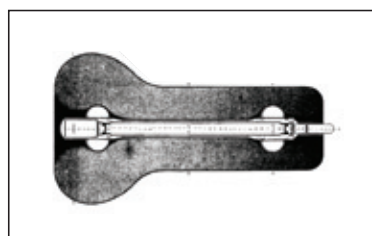
tower scholzberg C22006

lighthouse j.d.c. příchovice C22013

tower sněžka C22007

pneumatic lamp IT1970

křeslo masinista C22014

židle pro národní galerii C21988

osmíkrídle letadlo expo 86 C21986

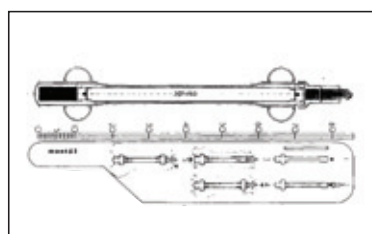
letadlo expo 86 C21986

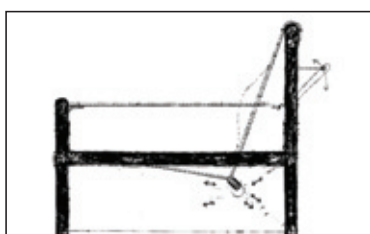
obří kolo expo 86 C21986

obří stroj expo 86 C21986

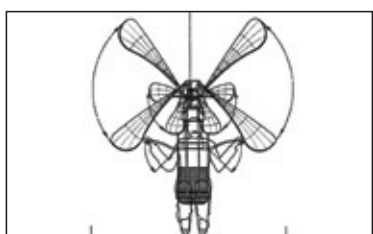
pneulamp IT1970

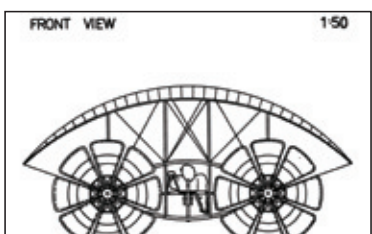
machinist armchair C22014

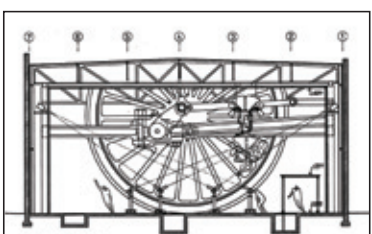
chair for the czech national gallery C21988

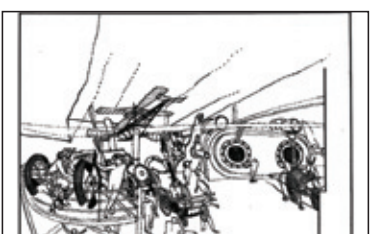
eight-wing plane expo 86 C21986

plane expo 86 C21986

giant wheel expo 86 C21986

giant machine expo 86 C21986

správa lesů města pisek C22010

dům v oboře železná C22011

dům pro paula stěchu černošice C22001

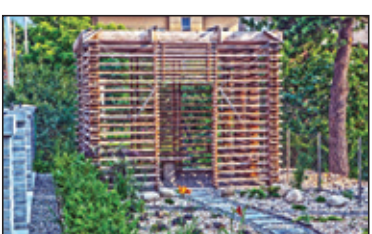
poštovní sněžka C22007

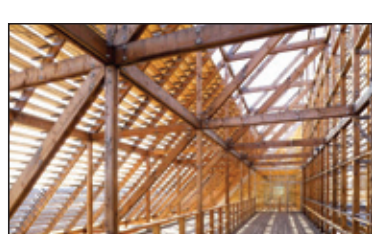
poštovní sněžka C22007

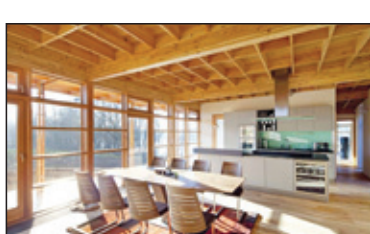
muzeum j.d.c. příchovice C22013

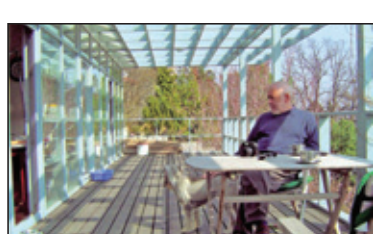
ženová kostka praha C22012

pisek city forest administration C22010

house in preserve železná C22011

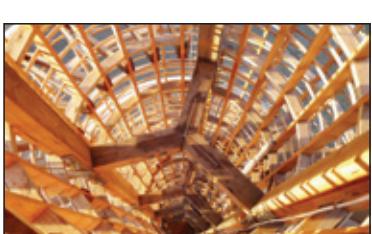
house for paula stěchu černošice C22001

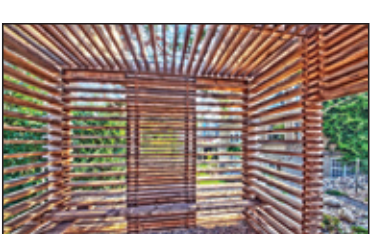
postal lodge sněžka C22007

postal lodge sněžka C22007

muzeum j.d.c. příchovice C22013

žen cube prague C22012

občerstvení pro bruslaře králíčák C22013

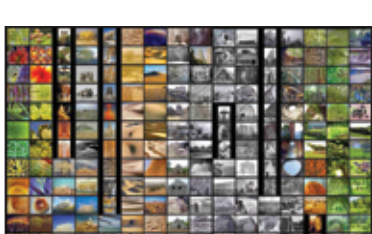
sklad dřeva maxou C22012

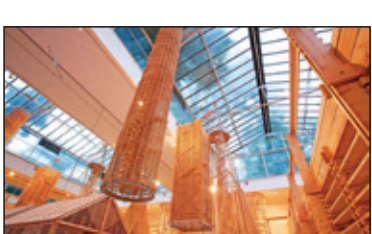
hráň u slavic C22007

stodola krňany C22006

inspiration bienále benátky IT2010

benátské bienále IT2010

továrna koloděje C22004

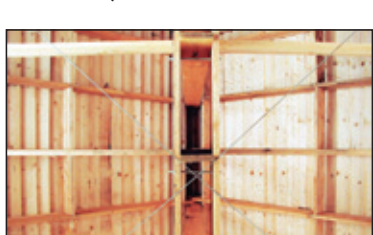
bar for ice skaters králíčák C22013

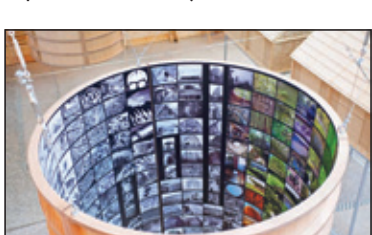
wood storage maxou C22012

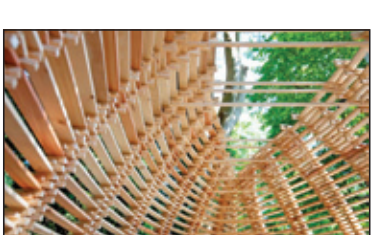
stack-house in slavonice C22007

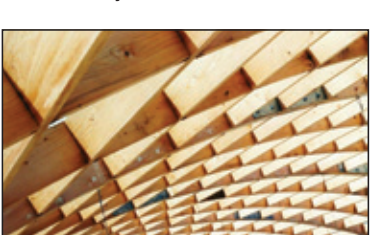
barn krňany C22006

inspiration bienále venice IT2010

ark bienále venice IT2010

factory koloděje C22004

transborder chrastava C22010

ufon – zkušební kus maxou C22008

atelier nad řekou kamenný újezdec C22009

servisní dům bára chrudim C22008

stavebnice ssb-sw C22004

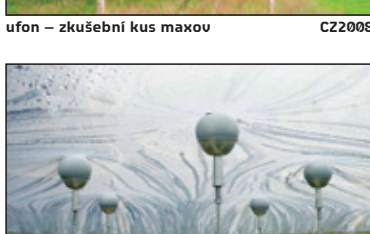
stodola maxou C22005

hangar maxou C22007

chrastava transborder C22010

ufo – experiment maxou C22008

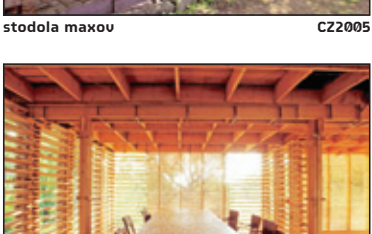
atelier above the river, kamenný újezdec C22009

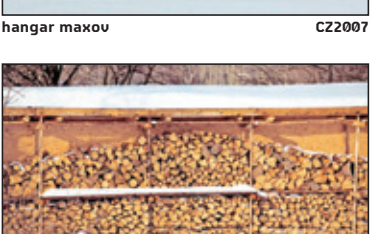
service house bára chrudim C22008

construction set ssb-sw C22004

barn maxou C22005

hangar maxou C22007

apre ski liberec C22007

kopule washington d. s. USA2012

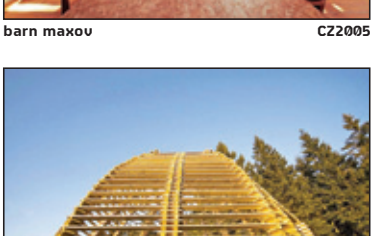
kopule králíčák C22013

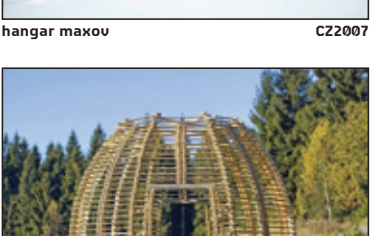
kopule bar hradec králové C22011

kopule brno C22013

kopule scholzberg C22012

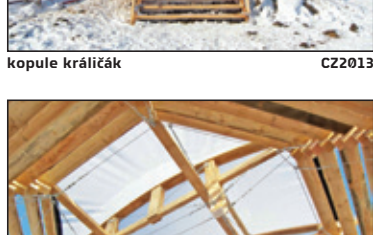
kopule scholzberg C22012

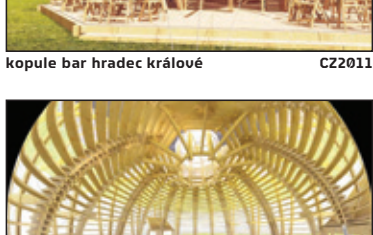
apre ski liberec C22007

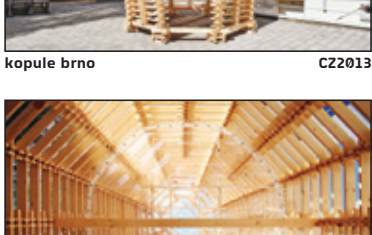
dome králíčák C22013

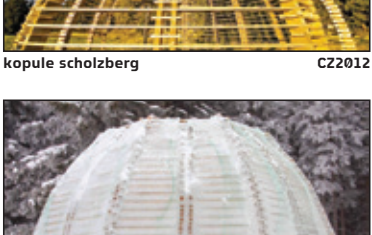
dome králíčák C22013

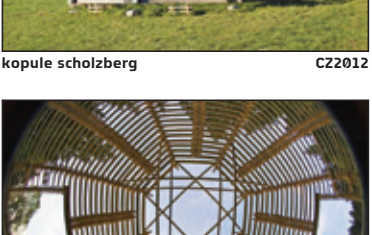
dome bar hradec králové C22011

dome brno C22013

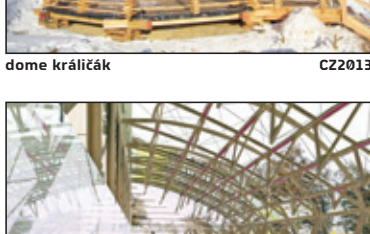
dome scholzberg C22012

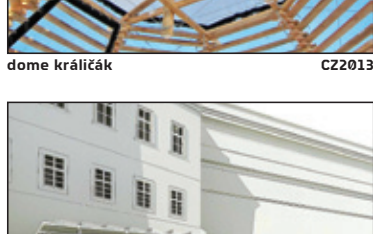
dome scholzberg C22012

plovoucí sauna podolí C22013

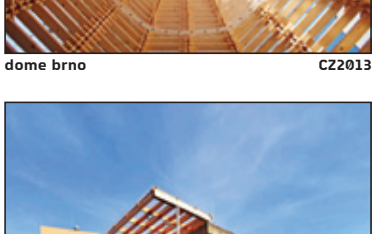
taneční sál podolí C22013

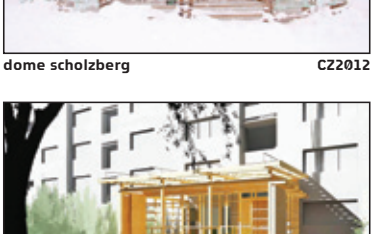
pavilion salmovský palác praha C22014

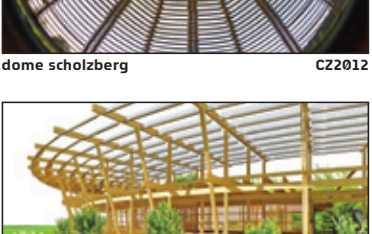
a-boat apartmány praha C22009

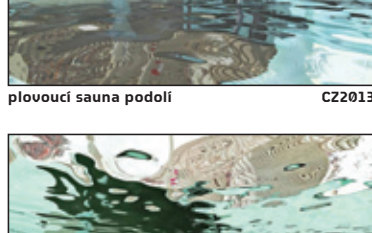
škola praha C22013

dům pro tanečnický praha C22013

golfový klub C22014

floating sauna podolí C22013

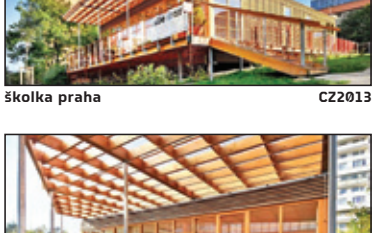
dance hall podolí C22013

pavilion salmovský palác praha C22014

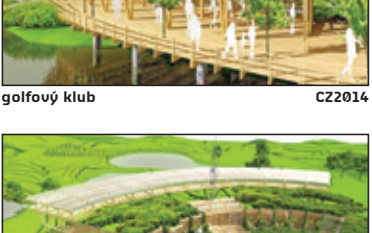
a-boat apartments praha C22009

kindergarten praha C22013

house for a dancer praha C22013

golf club C22014

dřevěná velryba C22012

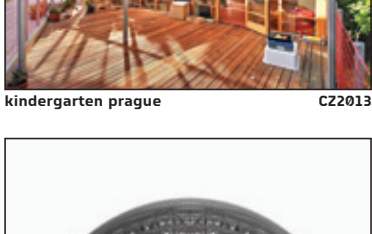
pavoučí hnízdo C22012

archa var a praha C22013

zahradní botanikus lysá C22010

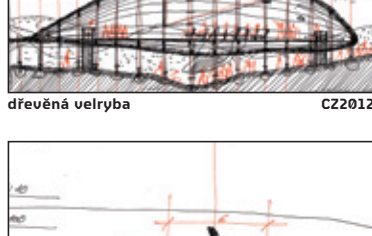
stadion rychlobrzení C22011

skleník eden, brno C22010

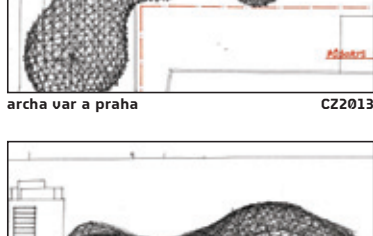
smuteční síň pláná C22013

dřevěná velryba C22012

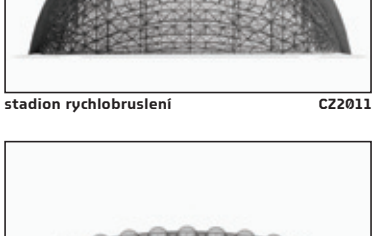
spider nest C22012

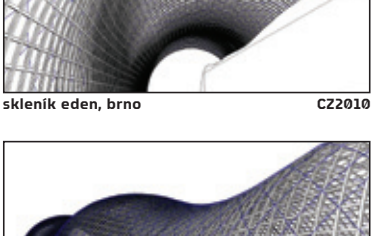
var a ark praha C22013

botanikus garden lysá C22010

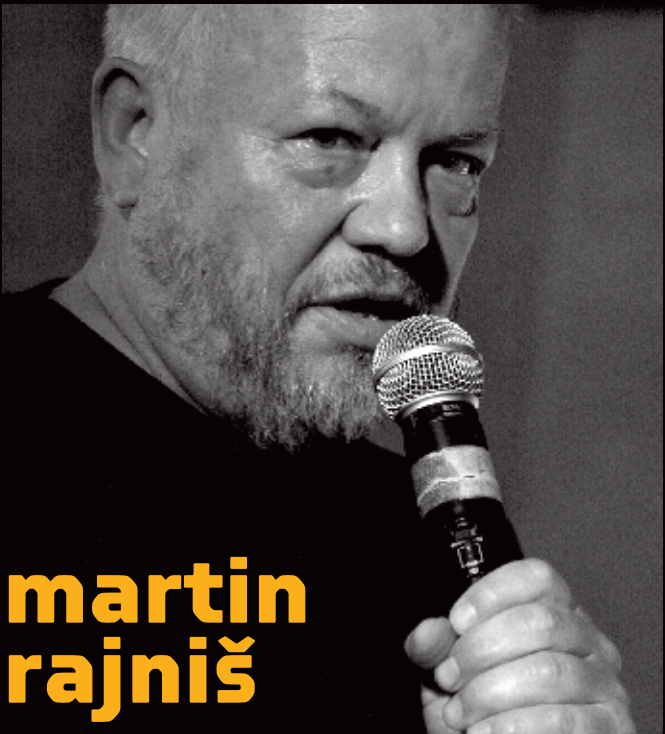
speed-skating stadium C22011

greenhouse eden, brno C22010

funeral hall pláná C22013

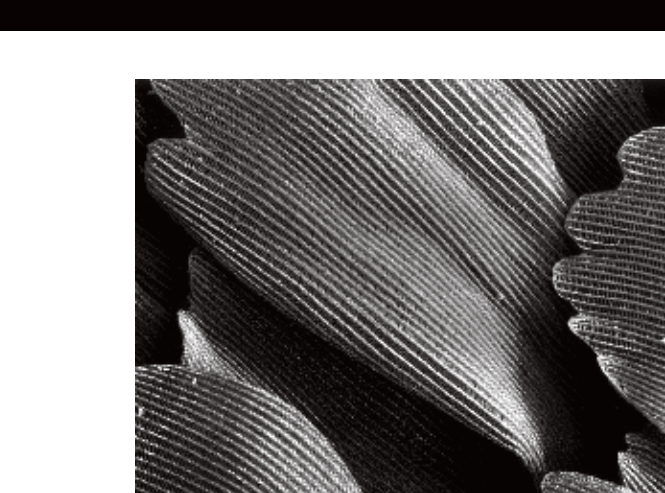

narozen
1944 Praha

studia
1962—1969 Fakulta stavební ČVUT, Praha
1970—1972 Škola architektury AVU, Praha, prof. František Cubr

akademická praxe
1993 profesor
1990—1997 vedoucí Ateliéru Architektury I, UŠUP Praha
2001—2002, 2006—2007 vedoucí Architektonického ateliéru, TU Liberec

praxe
1969—1979 SIAL
1979—1986 studio SHAPE — partner
1986—1996 D. A. Studio — zakladatel
2001—2005 H. R. A. Hoffman Rajniš Architekti — zakladatel / ředitel
2005—2013 E-MRAK — partner
2012—dosud Huť architektury Martin Rajniš — zakladatel / ředitel

4 symbióza

Miliardy let žijí organizmy v symbióze. Musíme dosáhnout toho, aby se naše stavby a přírodní systémy staly symbionty. Aby se navzájem pozitivně ovlivňovaly. Nejde o to, že se popnou rostlinami. Ale že si začnou navzájem pomáhat, spolupůsobit, vyhovovat.

5 inteligentní kůže

Inteligentní kůže patří k této symbióze. Všechny organismy mají inteligentní kůži. Je to vícevrstvý obal, který se neustále proměňuje, reaguje na měnící se okolí. Pokud naše domy mají být přirozené, musí si z toho vzít vzor a vytvořit si podobný obal, který reaguje na změny uvnitř i venku.

teze

1 diverzita

Diverzita je udržení příjemné podobnosti a rozdílnosti. Pokud každá věc není originálem, něco nám chybí. Opakem diverzity je monokultura.

2 entropie

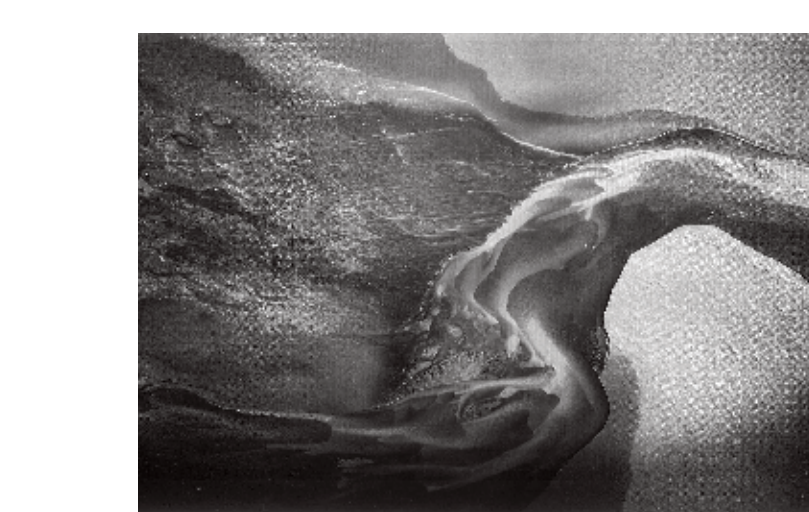
Entropie popisuje míru organizace a chaosu. Správná míra entropie je rozdíl mezi rostlým městem a umělé naurhovaným městem. To rostlé je nám bližší. Podobá se lesu, podobá se přírodě, která má míru entropie správně nastavenou. Jakmile se chaos zcela vytratí, věc přestaneme chápat jako přirozenou a je nám cizí.

3 rozhraní

To nejúžasnější v přírodě se děje na rozhraní. Třeba lesa a louky, louky a rybníka. Totéž by mělo být v našich domech i městech. Hluboké rozhraní mezi vnějškem a uvnitřkem. Pokud to rozhraní nevyužijeme, děláme chybu.

6 adaptabilita

Plán, který nepočítá s tím, že už v okamžiku svého uskutečnění je nedokonalý a potřebuje se měnit, je špatný. Potřebujeme dělat věci přizpůsobivé, stavět stavby tak, aby se daly jednoduše proměňovat.

7 svoboda

Svoboda je rodnou sestrou nahodilosti, bratříčkem odvahy. Bez svobody stavění ve smyslu volného užívání, modifikování a neúcty k toporným pravidlům nemůže vzniknout dobrá architektura. Omezování svobody vždy vede k poškození systému. Turdé plánovací systémy umrtvují naše stavby.

8 materiály

Přírodní materiály jsou nám blízké – dřevo, kámen, sklo, voda, země, hlína. Jsou nám bližší než materiály více zpracovávané. Stárnou přirozeně, jako člověk, jako příroda, a přirozená architektura je na nich postavena.

9 ekonomie a ekologie

Neexistuje ekologický dům, který by měl v nepořádku ekonomii. V hloubce jakéhokoliv chování přírody je hluboký ekonomický zájem. Každá rostlina, organismus, všechno řeší co nejúsporněji, nejšťdněji. Co plýtvá zdroji na dosažení cíle, je špatně. Drahý ekologický dům je protimluv — buď je drahý, nebo ekologický.

10 proud energie

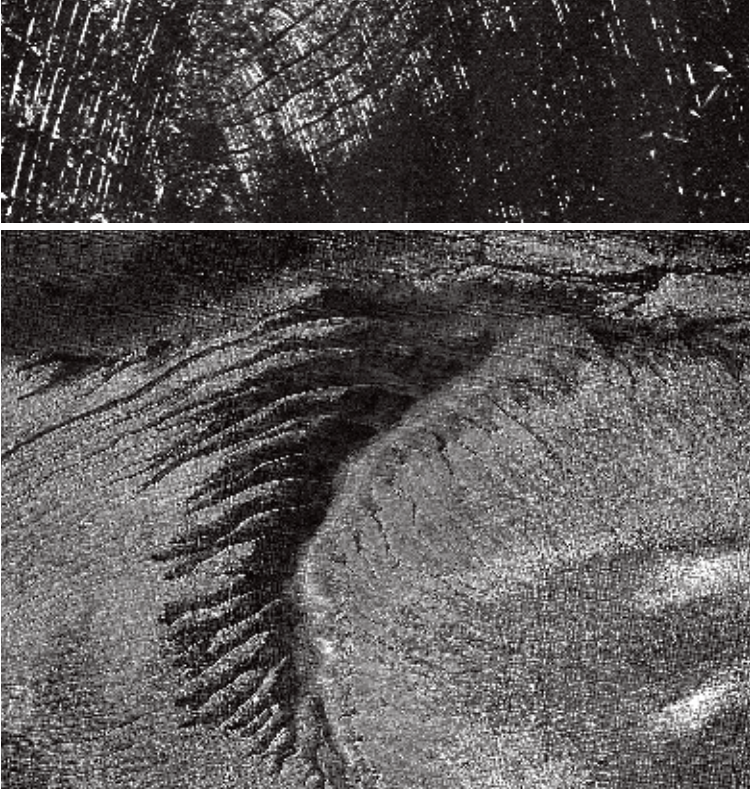
Všechny žijící organismy se správně orientují v proudu energie, která k nám přichází ze Slunce. Nacházejí si v tomto proudu své bezpečné místo. Jakmile se my a naše stavby přestaneme v tomto proudu správně orientovat, vyhledávat a nasávat energii, jsme ochuzeni.

11 vznik, existence, zánik

Čím méně se stavba zakousne do přírody, čím je ohleduplnější a čím lépe si vymyslí i svůj zánik, tím je přirozenější. Zatím se chováme spíše jako tsunami, sopky, zemětřesení a jiná boží dopuštění. Nebylo by lepší se chovat jako louka nebo les, který umí přijít a po čase zas odejít? Přirozená stavba je bezúdržbová, nenásilná struktura, kterou člověk několika nenápadnými pokyny instruuje, aby mu sloužila.

12 stavění

Stavění je to nejpodstatnější na architektuře. Pokud stavba není v pořádku, je architektura úplně mimo. Přirozená architektura musí být svázaná s dobrým stavitelstvím.

rozhovor

Architektura je lenochod

JT (Jana Tichá): Martine, výstava v DOXu představuje dvanáct let práce, dvanáct let naurhování a stavění architektury v souladu s přírodou v nejšířím slova smyslu. Říkáš tomu „Přirozená architektura“. Vzniká postupně od té doby, co jsi se v roce 2001 urátil z cest po světě a v Roky jsi měl přednášku, kde jsi poprvé zformuloval to, na co jsi na těch cestách přišel. Mluvil jsi o tom, jak tě štve současná západní architektura, jak jsi potkal spoustu zajímavých vědců v tzv. primitivních lidech a začal jsi horovat pro to, aby architektura změnila směr, ustoupila trochu ze svých civilizačních výdobytků a začala být přirozená. Když se dnes po těch 13 letech podíváš zpátky, jak to vidíš? Co z toho, o čem jsi tehdy mluvil, se naplnilo?

MR (Martin Rajniš): To rozhodnutí, že odejdu na cesty a zkusím se na svůj „třetí život“ trochu víc zorientovat ve světě, něco se naučit, bylo naprosto správné. A to, co jsem tehdy v Roky nazval profesionální sebevraždou, se obrátilo v hojivý a posilující elixír. Moje rozhořčení nad soudobou západní, východní i střední architekturou bylo silné. Ta část rozhořčení, která pramenila z mého každodenního styku s velkými investory, se samozřejmě od té doby rozplynula. Ale rozhodně se nerozplynulo přesvědčení, že architektura je v krizi. Dokonce se ta krize prohloubila. Architektura přestala dělat to hlavní, co má dělat.

JT: Co má architektura dělat?

MR: Architektura má být všemocnou přítelkyní, všemocnou, objímající základnou lidského života. Architektura má být uvidná, obyvatelná, harmonická, srozumitelná, čitelná, blízko lidem. Má podporovat lidi v dobrém životě, plném veselosti, dobrých vztahů. Architektura je hnízdo našeho života. A v okamžiku, kdy jsme se na architekturu začali koukat jako na technicistní systém, jako na fungující stroj, začali jsme lidi pojmát lidi v dobrém životě, plném veselosti, dobrých vztahů. Cím dál tím víc jsem přesvědčen, že to byl totální omyl, průvih. Moderní doba ujela architektuře pod nohama. Architektura je krásný, milý, uvidný lenochod. Chodí pomalu, protože na to, aby se nějaký dům skutečně ve společnosti ujal, potřebuje být podobný aspoň po deset generací. Aby se poznalo, jak se tam rodí a umírá, jak se tam člověk zamilovává a odmilovává, jak tam má turdý i krásný život, jak vypadá v mlze, v zimě, jak se vyrovnává s krajinou, se společností. A tohle všechno nejde udělat rychle, je to věc, která vyžaduje dlouhou součinnost generací.

JT: Ale kde najít tu rovnováhu, abychom se přitom nemuseli vzdávat moderních výdobytků, které nám usnadňují život?

MR: Jediná cesta je návrat ke kořenům a hledání. Máme neuvěřitelné štěstí žít v obrovském, stále probíhajícím experimentu, který dělá příroda. Dělá ho 4 miliardy let a v každém okamžiku s biliony buněk, informací, struktur. Máme kolem sebe nepřebýrný arzenál úžasných věcí. Jednu z nejlepších nosíme v hlavě. Těch 130g lidského mozku, které myslí a zbytek do 1,30kg, který to podporuje, je asi to nejúžasnější, co se v přírodě zatím vyskytlo. To nám umožňuje pochopit řadu věcí. Já si myslím, že je bláznovství říkat, že se něčeho budeme vzdávat. Nebudeme se vzdávat věcí, které nám slouží, ale zároveň je nenecháme, aby se z nich staly panovačné věci, které nás nějakým způsobem utiskují, deformují, zesmutňují. Jsme přece *homo sapiens*. Jak jsme přemohli ty kromařonce? Naši láskou k umění a naší schopností komunikace. Architektura nefunguje, architektura je magická struktura, ve které se dá žít. Současná architektura je opuštěný lenochod, kterému ujely nožičky, doba mu utekla, zmizela někde v prachu a on neví, co má dělat.

JT: Myslíš, že cesta z téhle krize, z téhle pasti, do které se chudák lenochod dostal, vede návratem ke kořenům, jak jsi před chvílkou říkal? Nevede spíš cestou dopředu, kde lenochod najde něco nového, co ještě nezná?

MR: Cesta zpátky není pro mě cestou k historické architektuře, já se k ničemu takovému nechci vracet. Takové návraty tu byly a ničemu nepomohly. Já chápu cestu zpátky jako cestu ke kvalitě, porozumění, procítění věcí. Ano, nežijeme v prvobytném společenství, žijeme ve společnosti. Nevyrábíme věci, které potřebujeme

k naší každodennosti, necháváme si je vyrábět, kupujeme je. Přitom nejdůležitější je ta architektura, kterou vnímáme denně: obytný pokoj, ložnice, terasa, školka, škola, hospoda. Hospoda je důležitá, zulášť v Čechách. Všechny tyhle věci dostaly v posledních 180 letech na frak. Jako architekti jsme ve strašně zvláštní situaci. Sami jsme si způsobili to, že jsme se odsunuli na okraj společnosti. Udělali jsme tolik chyb a tolik nesmyslů, že nám lidé nedůvěřují. Pokud si nechceme plačtivě stěžovat, tak je rozumné se pokoušet o hledání cest a příkladů, jak to dělat jinak. My se o to snažime. Často je to jen prvních pár krůčků, to nejsou hotové koncepty, nic složitého. Jde jen o to, vyzkoušet si, jestli to jde za málo peněz, jestli musí být všechno drahé a hogo fogo. A my tyhle zkoušky děláme.

JT: Takže experiment?

Jaké místo má experiment v architektuře?
MR: Naprosto zásadní. Já neříkám, že je to jen experiment. Je to hledání cesty. Experiment je soustředěný na prokazování určité hypotézy. My se snažime pomoci experimentu dostat někam dál. Děláme různorodé baráky. A zároveň se snažime přinést některé věci, které se často nedělají, ale mohou být příjemné a zajímavé. Například transbordér. Hybrid mezi lanovkou a mostem, který má pevnou konstrukci hodně vysoko, a tak ho povodeň nesmete. A zároveň je hraavý. To je jedna z mnoha ukázek, kudy se chceme ubírat. Nebo dřevěný maják Jára da Cimrmana, který vyrůstá z betonovo-kamenné zdi. To, co člověk vidí běžně na Sahaře, kde baráky jsou přesně z těch kamenů, které leží vedle, a jsou přímým pokračováním krajiny. Když krajina prorůstá domem, vyvolá u člověku příjemný pocit, že to je logické, že to je nasnadě, to nejjednodušší, co se dalo na tom místě udělat.

JT: Architektura se celá století proti přírodě vymezovala, až pak v moderní době se to překllopio. Dnes už nemáme potřebu se vůči přírodě tak vymezovat, ale naopak ji vyhledáváme. Když si chceme odpočinout, tak ji vyhledáváme, protože ji prostě potřebujeme.

MR: Ano, my jsme potomci lidí – teď mluvíme o milionech let dozadu – kteří byli v přírodě spokojeni. Ti, kteří v přírodě nebyli spokojeni, nelíbila se jim zelená, nelíbilo se jim modré nebe, mraky, pruhované žirafy a podobné věci a propadali smutku, ti měli míň dětí než ti druzí, kterým se to líbilo. My jsme potomky těch, kterým se v přírodě líbilo. Biofilie se tomu říká, láska k životu. My z té přírody bereme materiály, ale také – a to hlavně – určité postupy, určité konfigurace, které se v ní vyskytují. A ty se nám čím dál víc prolínají do architektury. Zatímco v roce 2001 to vypadalo podezřele, v současné době jsou tisíce architektů a dalších tvůrčích lidí, kteří se k přírodě vracejí, vracejí se k přírodním materiálům, k přírodním strukturám. Myslím, že nenápadně, ale celosvětově vzniká něco, co není styl, to není estetika, to je velmi různorodý proud věcí, je to jako delta řeky. Původně široký proud se rozděljuje na spoustu ostrůvků, pramínků, které se oddělují, propojují a tečou dál, tečou pomaleji. A to je možná metoda, která umožňuje architektuře se znovu vrátit do přátelského vztahu s lidmi. Přátelská architektura. Věci jako obyvatelnost, srozumitelnost, harmonie jsou čím dál víc v pozadí toho, co se v architektuře děje. Každá doba v sobě nese pozůstatky toho starého, ale zároveň se v ní rodí nové věci. A to je obsah této výstavy. Tahle výstava je o víc než deseti letech práce nevelké skupiny lidí, kteří se snaží vymyslet, prožít, uvyzodorovat jinou architekturu, snaží se vrátit do té báječné služby lidem. Samozřejmě, čeká nás ještě dlouhá cesta. To, co děláme, je jakýsi náznak toho, jak by se dalo uvažovat o předefice. Má to svoje začátečnické problémy, ale občas se těch pár not předefehry spojí a vytvoří novou melodii. Vzniknou věci, které propojují nepropojitelné, malíjské Dogony se zenem, plácání bláta se stavěním z klacků, věcí, které mají složitou matematiku, s věcmi, které jsou úplně primitivní. A zároveň za tím probíhá široká diskuze o plánování a neplánování. Já jsem vůči plánům podezřavý a přitom je pořád kreslím, říkám si, jak můžu být tak podezřavý k něčemu, co je můj denní chleba. Ale dlouhý život mě naučil vždycky kousnout do ruky, která mě živi.

JT: Anebo jsi podezřavý právě proto, že jsi v životě nakreslil plánů tolik? Že víš, co je v tom za úskalí?

MR: Určitě. Vím, jak plán zašlape do země některé věci, které přináší život, ty křivé čáry, které v počítači neuděláš.

JT: A co když se staví taková věc, jako sloní hřbet tady v DOXu na terase? Jak vypadá plán na takovouhle stavbu?

MR: Plán neplán. David Kubík řekl, uděláme sloní hřbet, nakreslil skicu sloního hřbetu, já jsem nakreslil skicu

sloního hřbetu a oba víme dobře, že mezi tím, co si teď skicujeme, a tím co bude stát na terase, je velký rozdíl. Proč? Z křivých klacků nejde udělat přesnou topologii. Místo plánu, který je zážáný na určitou topologii, je tohle spíš návod. Víme, jaké máme mít klacky a spojky, víme zhruba hustotu spojů a dokážeme si u v hlavě zformovat zaoblenost sloních zad, a protože Kubík je sochař a já anarchista, tak nás měkkost věcí a neurčitost naší cesty nemate. Snad to dobře dopadne. A přesně tohle se mi líbí na Dogonech a na lidoučkách. Že to je rovnováha mezi jistou mírou uměřenosti, rytmu, účelností a zároveň je tam jistá míra nepořádku, náhodnosti, chaosu. Chaos pro nás dělá věci snesitelné. Když se potkáme s třiceti identickými lidmi, tak rozhodně nebudeme mít příjemný pocit. Viz *Matrix*, tam je přesně vyjádřeno to, co způsobí moderní doba, Mr Brown je jinými slovy pochoduující panelák. Je jich sto, jsou všichni stejní, to je strojové, to není náš svět. Náš svět je různorodost. Přirovnal bych to k situaci, kdy nám odpadnou v komunikaci nonverbální informace, gesta, tušení se, mlskání, tón hlasu, tak nás opustí 80 procent významu. Stejně tak, když uděláme úplně hladkou, čistou, aseptickou architekturu, dojde k podobnému efektu. To se v přírodě a v lidové architektuře nestává.

JT: A teď mi řekni, jak se bráníš tomu, aby se ti to nestávalo v architektuře, která musí být precizní a naplánovaná. Vy přece jen nestavíte jenom sloní hřbety, stavíte úplně seriózní domy, které mají stavební povolení a lidé v nich žijí a pracují. Jaký je vztah mezi domy, které musí být velmi precizně naplánované, a sloními hřbety?

MR: Já se snažím dělat všechno proto, aby naše vnímání toho, co je legální stavění, zahrnovalo i sloní hřbety. Protože řada předpisů *a priori* hubí některé bezvadné a potřebné vlastnosti. Já bych řekl, že mezi těmi věcmi není rozdíl. Protože – a teď to nejdůležitější, co chci říct – semínko stromu v sobě nese informaci o tom stromě. Jakoby plán toho stromu. Ale plán je špatný termin, je to spíš návod na to, jak má strom žít, jak má probíhat fotosyntéza, není to doslovný plán. Semínko v sobě nemá plán, že strom bude mít 8721 listů, ty budou od sebe na vzdálenost 21 mm, jeden list má 67 zoubků a z toho takové množství větviček, středních a malých. Nic takového neexistuje. Strom má návod na to, jaké má mít listy, ale každý list je unikát, stejně tak, jako naše prsty nebo uši nebo oči. Protože je děláný podle návodu, ne podle plánu. V tom je ten rozdíl. Návod spočívá v tom, že někdo ví, jak se to dělá, a zároveň se to mírně přizpůsobí situaci. Je v něm místo pro jistou míru iracionality. Těch přístupů a cest je nezměrné množství. Nedá se říct, že je nějaká *a priori* jediná a nejlepší. Jsou cesty zaručené a jsou cesty velmi riskantní, ale obojí jsou cesty. Takže jsem se spolu s dalšími vydal na cestu, jak láskyplného lenochoda, opuštěného v prachu cest, přivínout, nakrmit a nehnat ho pořád dopředu. Jen tomu lenochodovi dát kolem cesty množství mističek a říct: lenochode tady můžeš jednou pohnout drápama a máš něco dobrého v tlamě. Těch mističek je čím dál víc, lenochod si může dát, na co má chuť, bude krásně nasycený, přítulný a přátelský. Jen mě mrzí, že nemůžu žít tři sta nebo čtyři sta let a říkat, jó, 20. století, to teda byl záhuľ, 21. nic moc, ale 22., to už je lepší!

JT: Abych se vrátila úplně na začátek, v Roky jsi tenkrát mluvil o tom, jak se dostat k uzi architektury roku 2030. Proč sis vybral zrovna tohle číslo?

MR: Podobnou metodou jako Orwell, když v roce 1954 napsal rok 1984 a udělal slůžbu lidem. Samozřejmě, čeká nás ještě dlouhá cesta. To, co děláme, je jakýsi náznak toho, jak by se dalo uvažovat o předefice. Má to svoje začátečnické problémy, ale občas se těch pár not předefehry spojí a vytvoří novou melodii. Vzniknou věci, které propojují nepropojitelné, malíjské Dogony se zenem, plácání bláta se stavěním z klacků, věcí, které mají složitou matematiku, s věcmi, které jsou úplně primitivní. A zároveň za tím probíhá široká diskuze o plánování a neplánování. Já jsem vůči plánům podezřavý a přitom je pořád kreslím, říkám si, jak můžu být tak podezřavý k něčemu, co je můj denní chleba. Ale dlouhý život mě naučil vždycky kousnout do ruky, která mě živi.

JT: A myslíš, že už během jedné generace může být ta změna vidět?

MR: Zcela určitě. Teď jsme řekněme ve 40 procentech jedné generace. Něco jsme udělali, žijeme s tím, analyzujeme to. Cesta nevede přímo, vede v zákrutech. Některé věci se nám teprve, když jsme je realizovali, uvijely – ne snad v technických detailech, tam je to samozřejmě – ale v tom smyslu, jak ta stavba ve světě žije. Jaké vlny kolem sebe vytvořila. Jak vklouzla do povědomí lidí a jak na ni lidé reagují. Všechno tohle nás posunulo, došli jsme do dalšího tábora, ale vrchol je ještě hodně daleko. Netřeba si nasazovat kyslíkovou masku.

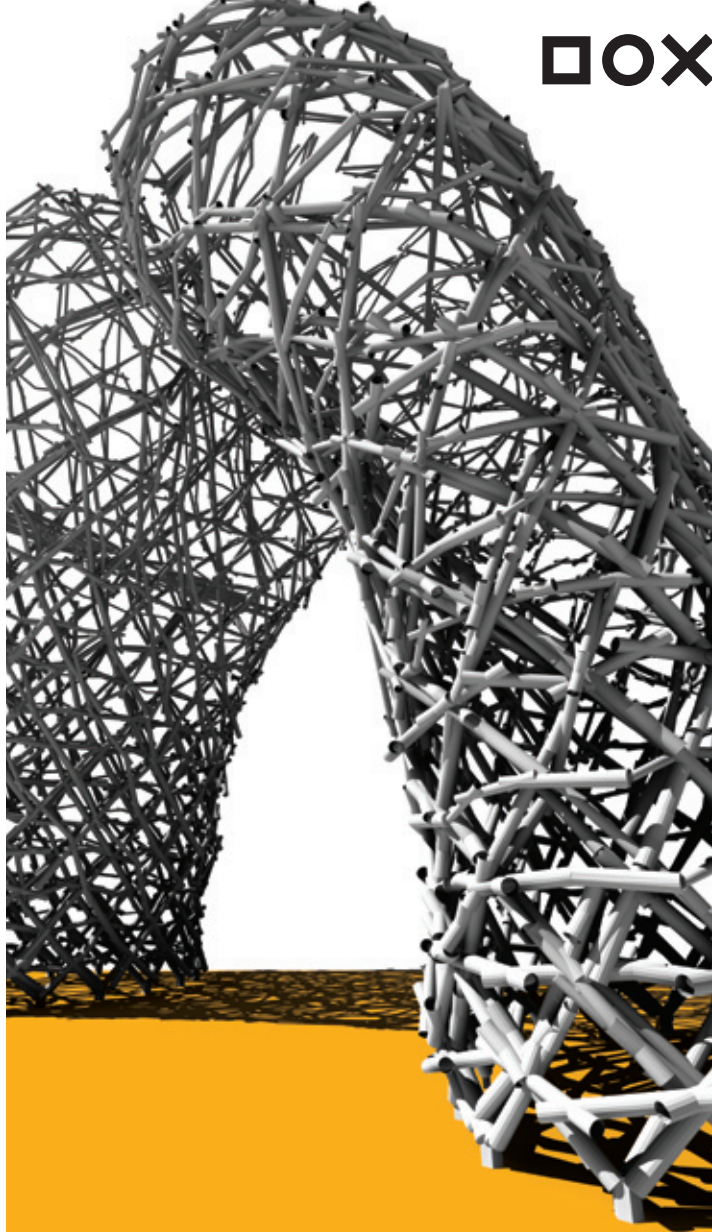
Červen 2014

doprovodný program

V rámci doprovodného programu k výstavě proběhnou přednášky Martina Rajniše, panelová diskuze, komentované prohlídky, filmové projekce a další akce. Pro více informací sledujte www.dox.cz

Centrum současného umění DOX
Poupětova 1, Praha 7, 170 00, CZ
info@dox.cz, www.dox.cz
Pokladna tel.: +420 205 565 123
Tram: Ortenova náměstí (12, 14, 24)
Metro C: Nádraží Holešovice
Prostory Centra DOX jsou bezbariérové.

Otevírací doba
Po: 10—18h / Út zavřeno / St a Pá: 11—19h / Čt: 11—21h (kavárna do 22h) / So a Ne: 10—18h

martin rajniš huť architektury
27.6.—17.11.2014

martin rajniš

realizations, artefacts, design, projects (selection 2002—2014)

company: Architecture Guild, E-MRÁK, H. R. A., Česká větroplavební, D. A. Studio, Studio Shape
co-authors: David Kubík, Tomáš Kosem, Kamila Amblerová, Martin Hloda, Jan Mach, David Pavlišta, Patrik Hofmann, Luboš Loibl, Václav Horecý, Nela Gottwaldová, Jiřka Pučmandlová, Vojta Pešek, Tomáš Fořtýn, Pavla Pokorná, Jan Mikendej, Jaromír Hník, Jiří Černý, Markéta Cajthánová, Luboš Jirá, Lev Lauermann

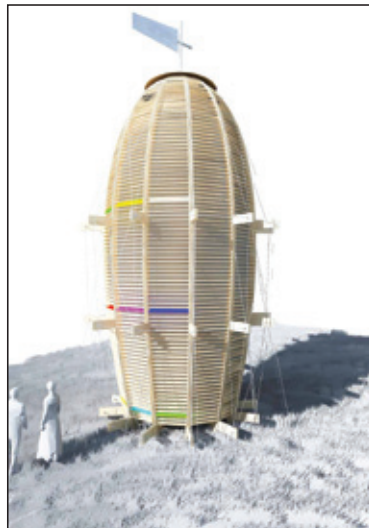
The exhibition takes place
on the occasion of Global Award
for Sustainable Architecture 2014
for Martin Rajniš.

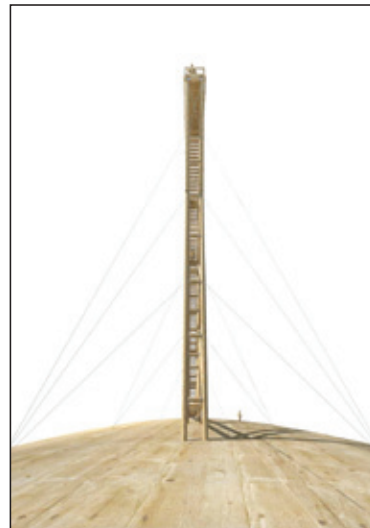
tower mamka brdy C22010

plovoucí maják horní plán C22012

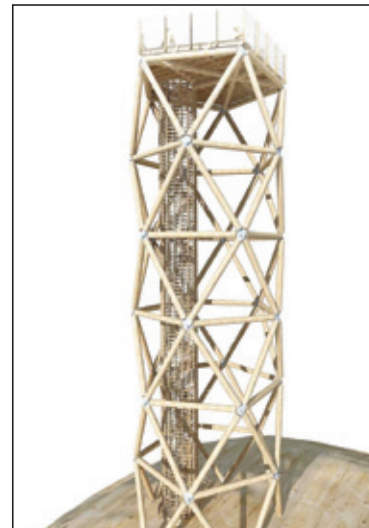
učelní petřín praha C22014

schody do nebe podolí C22013

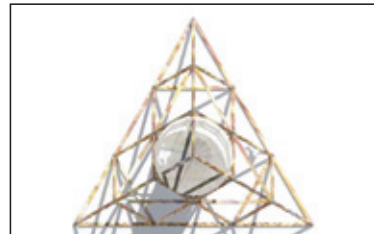
věž horní plán C22012

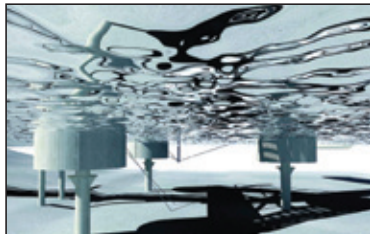
věž oppidum hrázany C22012

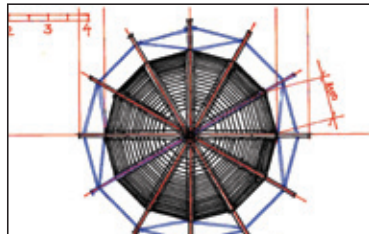
věž tetraedron C22012

tower mamka brdy C22010

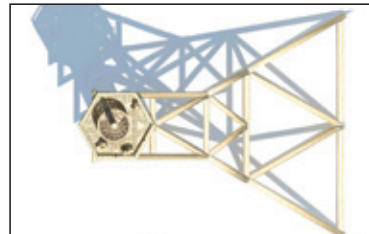
floating lighthouse horní plán C22012

beehive petřín praha C22014

stairway to heaven podolí C22013

tower horní plán C22012

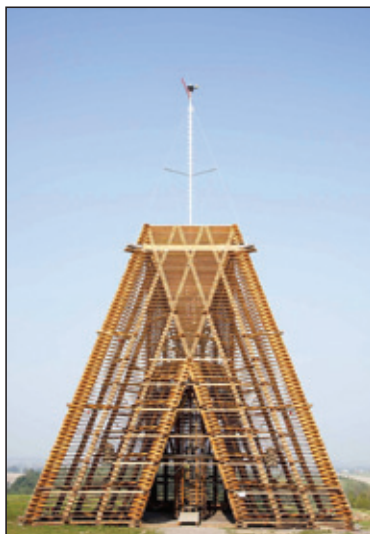
tower oppidum hrázany C22012

tower tetraedron C22012

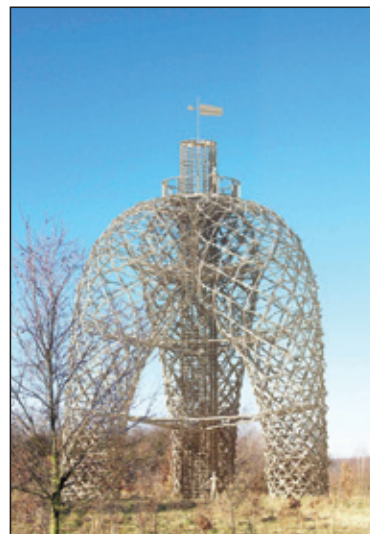
obytná věž klecánky C22012

věž bára II chrudim C22011

věž bára I chrudim C22009

věž doubravka kyje praha C22014

věž scholzberg C22006

maják j.d.c. příchovice C22013

věž sněžka C22007

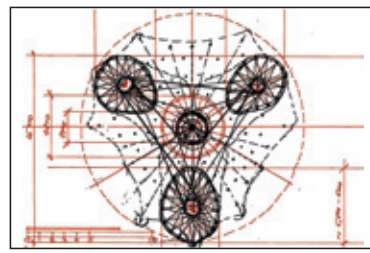
tower residence klecánky C22012

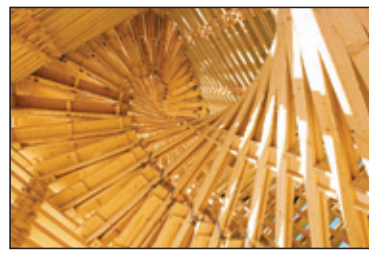
tower bára II chrudim C22011

tower bára I chrudim C22011

tower doubravka kyje praha C22014

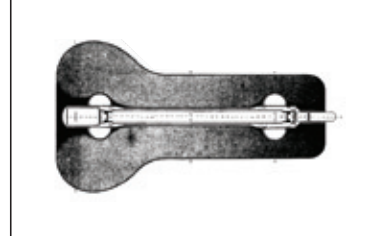
tower scholzberg C22006

lighthouse j.d.c. příchovice C22013

tower sněžka C22007

pneumatic lamp IT1970

křeslo masinista C22014

židle pro národní galerii C21988

osmifikální letadlo expo 86 C21986

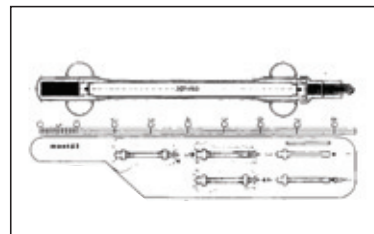
letadlo expo 86 C21986

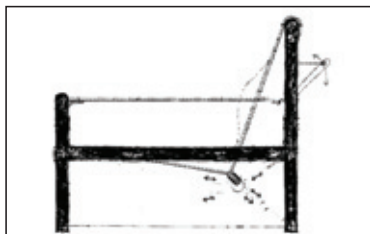
obří kolo expo 86 C21986

obří stroj expo 86 C21986

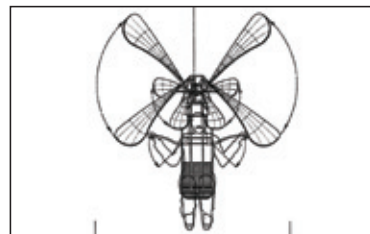
pneulamp IT1970

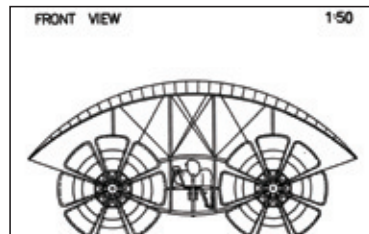
‘machinist’ armchair C22014

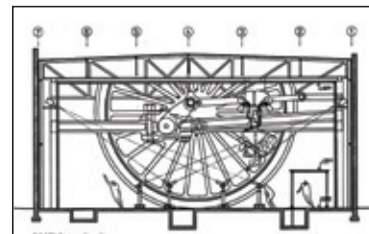
chair for the czech national gallery C21988

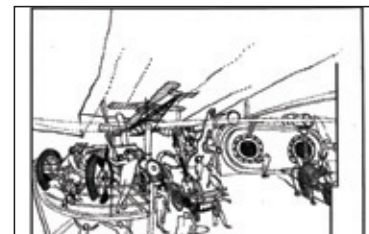
eight-wing plane expo 86 C21986

plane expo 86 C21986

giant wheel expo 86 C21986

giant machine expo 86 C21986

správa lesů města písek C22010

dům v oboře železná C22011

dům pro paula stěchu černošice C22001

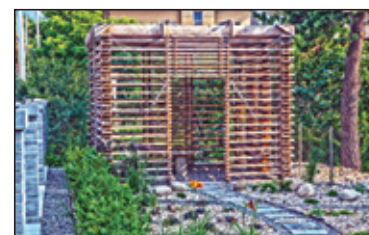
poštovní sněžka C22007

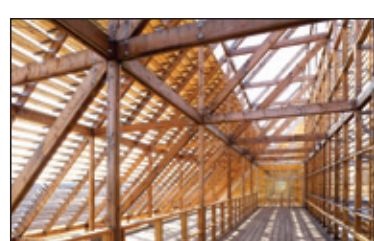
poštovní sněžka C22007

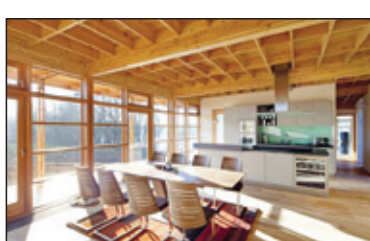
muzeum j.d.c. příchovice C22013

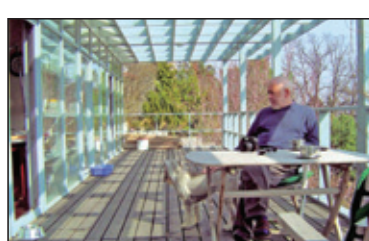
ženová kostka praha C22012

písek city forest administration C22010

house in preserve železná C22011

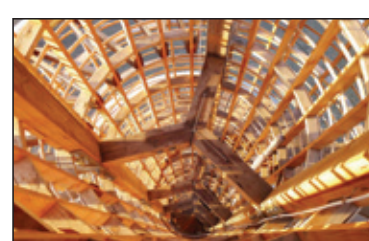
house for paula stěcha černošice C22001

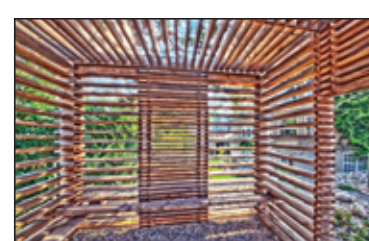
postal lodge sněžka C22007

postal lodge sněžka C22007

muzeum j.d.c. příchovice C22013

žen cube praha C22012

občerstvení pro bruslaře králíčák C22013

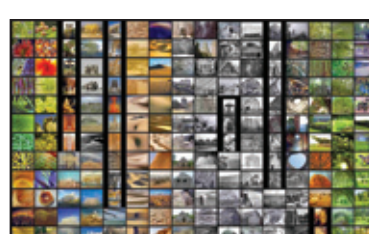
sklad dřeva maxou C22012

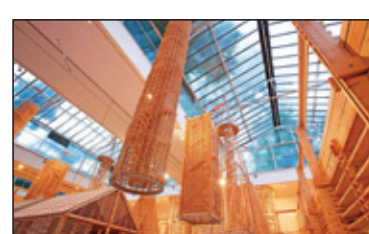
hrádí v slavicích C22007

stodola krňany C22006

inspiration biennale benátky IT2010

benátské biennale IT2010

továrna koloděje C22004

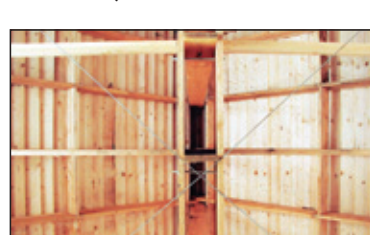
bar for ice skaters králíčák C22013

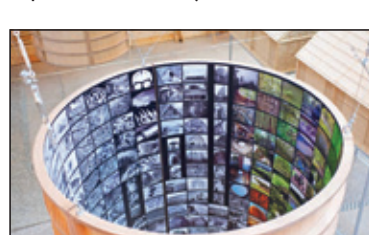
wood storage maxou C22012

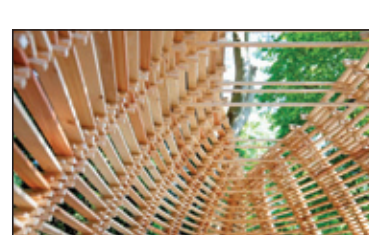
stack-house in slavicích C22007

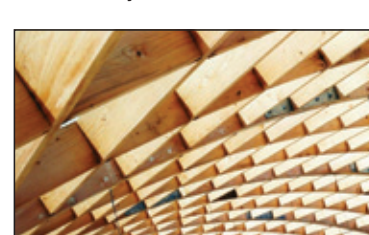
barn krňany C22006

inspiration biennale venice IT2010

ark biennale venice IT2010

factory koloděje C22004

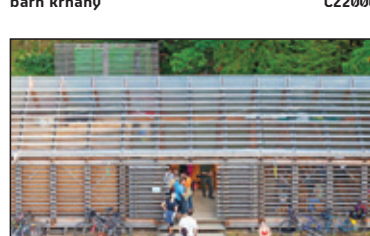
transborder chrastava C22010

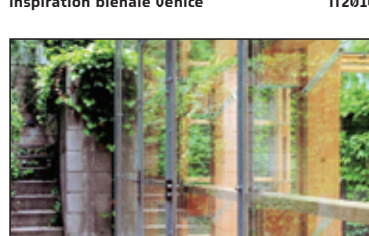
ufon – zkušební kus maxou C22008

atelier nad řekou kamenný újezdec C22009

servisní dům bára chrudim C22008

stavebnice ssb-sw C22004

stodola maxou C22005

hangar maxou C22007

chrastava transborder C22010

ufo – experiment maxou C22008

atelier above the river, kamenný újezdec C22009

service house bára chrudim C22008

construction set ssb-sw C22004

barn maxou C22005

hangar maxou C22007

apre ski liberec C22007

kopule washington d. s. USA2012

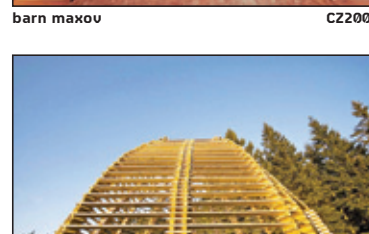
kopule králíčák C22013

kopule bar hradec králové C22011

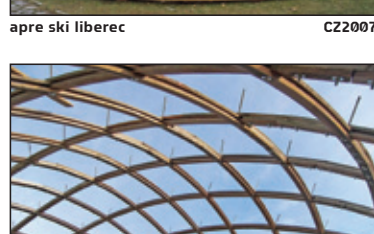
kopule brno C22013

kopule scholzberg C22012

kopule scholzberg C22012

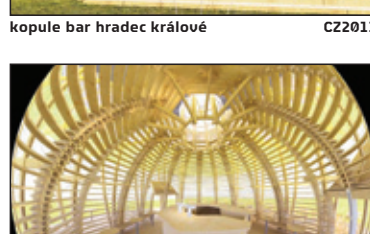
apre ski liberec C22007

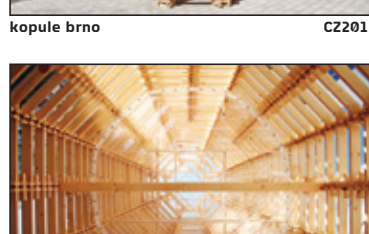
dome králíčák C22013

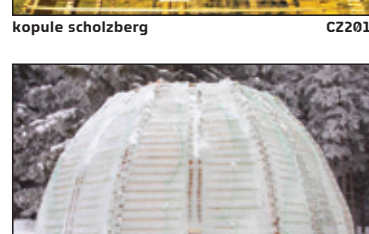
dome králíčák C22013

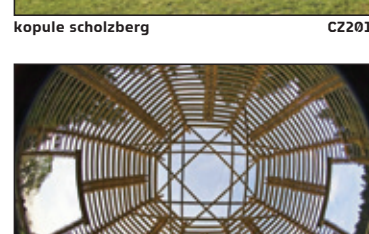
dome bar hradec králové C22011

dome brno C22013

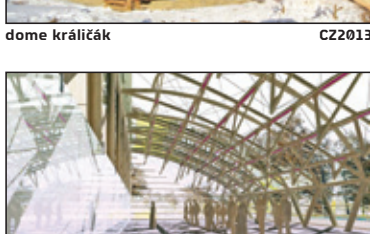
dome scholzberg C22012

dome scholzberg C22012

plovoucí sauna podolí C22013

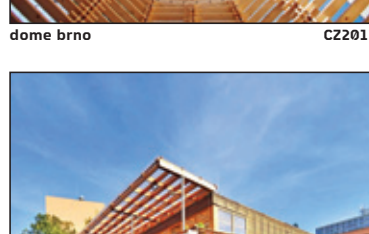
taneční sál podolí C22013

pavilion salmovský palác praha C22014

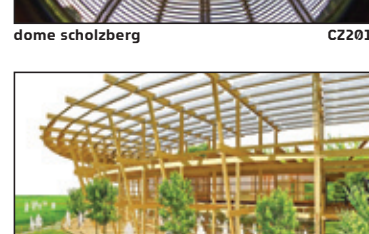
a-boat apartmány praha C22009

škola praha C22013

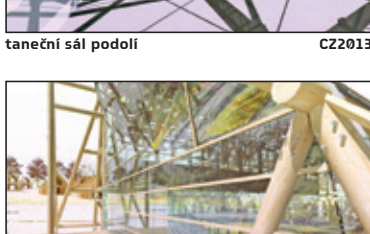
dům pro tanečnicku praha C22013

golfový klub C22014

floating sauna podolí C22013

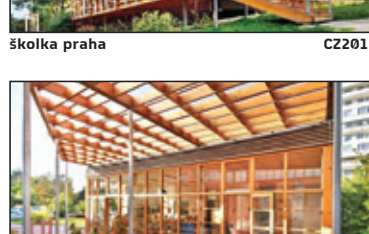
dance hall podolí C22013

pavilion salmovský palác praha C22014

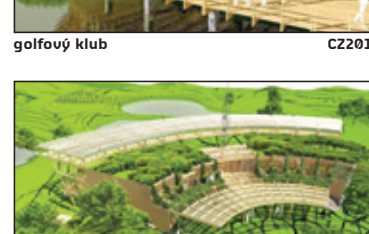
a-boat apartments praha C22009

kindergarten praha C22013

house for a dancer praha C22013

golf club C22014

dřevěná velryba C22012

pavoučí hnízdo C22012

archa var a praha C22013

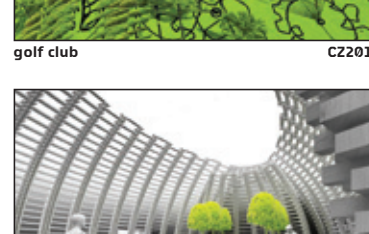
zahradní botanika lysá C22010

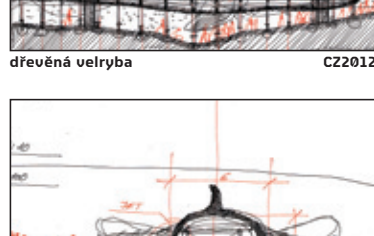
stadion rychlobrzení C22011

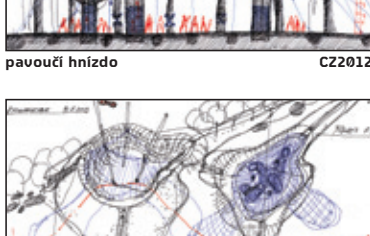
skleník eden, brno C22010

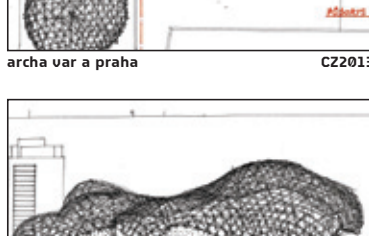
smuteční síň pláná C22013

wooden whale C22012

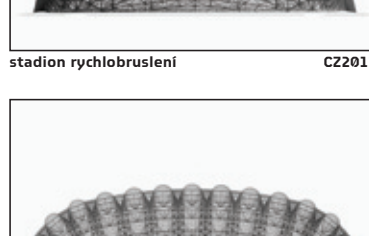
spider nest C22012

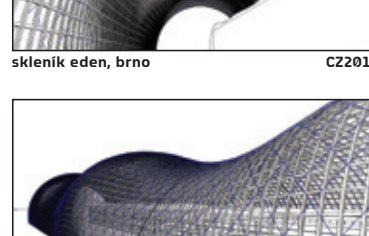
var a ark praha C22013

botanika garden lysá C22010

speed-skating stadium C22011

greenhouse eden, brno C22010

funeral hall pláná C22013

